

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-502/19

**Trestní řízení
proti
Oriolu Junqueras Viesovi**

[(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko)]

Rozsudek (velkého senátu) ze dne 19. prosince 2019

„Řízení o předběžné otázce – Zrychlené řízení – Institucionální právo – Občan Evropské unie zvolený do Evropského parlamentu v době, kdy je na něj v rámci trestního řízení uvalena vazba – Článek 14 SEU – Pojem ‚člen Evropského parlamentu‘ – Článek 343 SFEU – Imunity nezbytné k plnění poslání Unie – Protokol (č. 7) o výsadách a imunitách Evropské unie – Článek 9 – Imunity, kterých požívají členové Evropského parlamentu – Imunita během cesty – Imunita v rámci zasedání – Osobní, časová a věcná působnost těchto imunit – Zbavení imunity Evropským parlamentem – Žádost vnitrostátního soudu o zbavení imunity – Akt o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách – Článek 5 – Funkční období – Článek 8 – Volební postup – Článek 12 – Ověření pověřovacích listin členů Evropského parlamentu po oficiálním vyhlášení volebních výsledků – Listina základních práv Evropské unie – Článek 39 odst. 2 – Volba členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách svobodným a tajným hlasováním – Právo být volen“

1. *Předběžné otázky – Zrychlené řízení o předběžné otázce – Podmínky – Okolnosti odůvodňující rychlé projednání – Žádost o výklad podaná v rámci řízení o opravném prostředku týkající se opodstatněnosti rozhodnutí nepropustit dotyčnou osobu z vazby – Vhodnost využití tohoto řízení*
(Statut Soudního dvora, článek 23a; jednací řád Soudního dvora, čl. 105 odst. 1)

(viz body 43–45)

2. *Předběžné otázky – Přípustnost – Meze – Zjevně irelevantní otázky a hypotetické otázky položené v kontextu, který vylučuje užitečnou odpověď – Spor v původním řízení týkající se vazby – Odsuzující rozsudek vydaný po podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce – Neexistence vlivu*
(Článek 267 SFEU)

(viz body 51–59)

3. *Výsady a imunity Evropské unie – Členové Evropského parlamentu – Pojem – Postavení získané z důvodu a v okamžiku oficiálního vyhlášení výsledků*

(Článek 343 SFEU; akt o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách, článek 6; protokol o výsadách a imunitách Evropské unie, článek 9)

(viz body 62, 71, 75–77)

4. *Evropský parlament – Volby – Pravomoc členských států – Volební postup a oficiální vyhlášení volebních výsledků – Meze*
(Článek 2, čl. 10 odst. 1 a čl. 14 odst. 3 SEU; čl. 223 odst. 1 SFEU; akt o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách, články 8 a 12)

(viz body 63–69)

5. *Výsady a imunity Evropské unie – Členové Evropského parlamentu – Imunita v rámci zasedání – Imunita spojená s postavením člena – Časová působnost – Imunita v průběhu zasedání Evropského parlamentu a mandátu členů zákonodárního sboru*
(Akt o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách, článek 6; protokol o výsadách a imunitách Evropské unie, čl. 9 první pododstavec)

(viz body 74, 77, 78)

6. *Výsady a imunity Evropské unie – Členové Evropského parlamentu – Imunita během cesty – Imunita spojená s postavením člena – Časová působnost – Imunita, která se uplatní od okamžiku vyhlášení volebních výsledků*
(Akt o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách, článek 6; protokol o výsadách a imunitách Evropské unie, čl. 9 druhý pododstavec)

(viz body 79–81, 85–87)

7. *Výsady a imunity Evropské unie – Členové Evropského parlamentu – Imunita během cesty – Věcná působnost – Účast na ustavujícím zasedání Evropského parlamentu – Zahrnutí – Vazba uvalená před oficiálním vyhlášením volebních výsledků – Ponechání dotyčné osoby ve vazbě pod podmínkou podání žádosti o zbavení imunity*
(Akt o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách, článek 6; protokol o výsadách a imunitách Evropské unie, čl. 9 druhý a třetí pododstavec)

(viz body 87–92)

Shrnutí

Osoba zvolená do Evropského parlamentu získává postavení člena tohoto orgánu v okamžiku oficiálního vyhlášení výsledků a od této chvíle požívá imunit souvisejících s tímto postavením

V rozsudku týkajícím se žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci Junqueras Vies (C-502/19) ze dne 19. prosince 2019 velký senát Soudního dvora upřesnil osobní, časovou a věcnou působnost imunit přiznaných členům Evropského parlamentu¹.

Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko) v této věci předložil Soudnímu dvoru několik předběžných otázek týkajících se výkladu článku 9 protokolu. Tyto otázky vyvstaly v rámci řízení o opravném prostředku, který podal politik zvolený do Evropského parlamentu ve volbách konaných dne 26. května 2019 proti usnesení, kterým mu bylo odmítnuto vydání mimořádného povolení opustit věznicí. Na dotyčnou osobu byla před těmito volbami uvalena vazba v rámci trestního řízení, které proti ní bylo zahájeno z důvodu její účasti na organizaci referenda o sebeurčení, které se konalo v Katalánsku dne 1. října 2017. O výše uvedené povolení požádala proto, aby mohla splnit formalitu, kterou vyžaduje španělské právo po vyhlášení výsledků a která spočívá v tom, že dotyčná osoba před Ústřední volební komisí složí přísahu nebo slib zachovávat španělskou Ústavu a následně odcestuje do Evropského parlamentu, aby se tam zúčastnila ustavujícího zasedání nového zákonodárského sboru. Po podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru Tribunal Supremo dne 14. října 2019 uložil dotyčné osobě trest odnětí svobody v délce třinácti let a stejně dlouhý trest absolutní nezpůsobilosti vykonávat veřejné úřady a funkce.

Soudní dvůr zaprvé rozhodl, že osoba zvolená do Evropského parlamentu získává postavení člena Parlamentu z důvodu a v okamžiku vyhlášení volebních výsledků, takže požívá imunit zaručených v článku 9 protokolu.

Soudní dvůr v tomto ohledu uvedl, že ačkoliv se podle článků 8 a 12 aktu o volbách z roku 1976² volební postup a vyhlášení výsledků v zásadě řídí právními předpisy členských států, volba členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách svobodným a tajným hlasováním³ je vyjádřením ústavní zásady zastupitelské demokracie, jejíž rozsah vymezuje samo unijní právo. Ze Smluv a aktu o volbách z roku 1976 přitom vyplývá, že postavení člena Evropského parlamentu plyne již ze samotného zvolení dotyčné osoby a získává se v důsledku oficiálního vyhlášení výsledků členskými státy. Z článku 343 SFEU kromě toho vyplývá, že Unie, a tedy i její orgány a jejich členové požívají imunit nezbytných k plnění svého poslání.

Soudní dvůr zadruhé rozhodl, že osoby, které jsou stejně jako O. Junqueras Vies zvoleny členy Evropského parlamentu, požívají od okamžiku vyhlášení výsledků imunity během cesty, která je spojena s jejich postavením člena a je stanovena v čl. 9 druhém pododstavci protokolu. Cílem této imunity je přitom těmto osobám mimo jiné umožnit, aby odcestovaly do místa ustavujícího zasedání nově zvoleného Evropského parlamentu a zúčastnily se jej. Na rozdíl od imunity v rámci zasedání stanovené v prvním pododstavci, které požívají až od okamžiku zahájení tohoto

¹ – Imunity stanovené v článku 343 SFEU a článku 9 protokolu (č. 7) o výsadách a imunitách Evropské unie (Úř. věst. 2012, C 326, s. 266) (dále jen „protokol“).

² – Akt o volbě členů Evropského parlamentu ve všeobecných a přímých volbách, jenž je připojen k rozhodnutí Rady 76/787/ESUO, EHS, Euratom ze dne 20. září 1976 (Úř. věst. 1976, L 278, s. 1), který byl naposledy pozměněn rozhodnutím Rady 2002/772/ES, Euratom ze dne 25. června a 23. září 2002 (Úř. věst. 2002, L 283, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 137)

³ – Článek 14 odst. 3 SEU.

ustavujícího zasedání a po celou dobu zasedání Evropského parlamentu, se totiž imunita během cesty vztahuje na přesuny členů do místa zasedání Evropského parlamentu, včetně zasedání prvního.

Soudní dvůr v tomto ohledu připomněl, že cíle, které sledují imunity stanovené v protokolu, spočívají v zajištění ochrany řádného fungování a nezávislosti orgánů. Imunita během cesty uvedená v čl. 9 druhém pododstavci tohoto protokolu v tomto rámci provádí právo být volen zaručené v čl. 39 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie, jelikož každému členovi od okamžiku vyhlášení jeho zvolení a bez ohledu na to, zda splnil případné formality stanovené ve vnitrostátním právu, umožňuje zúčastnit se ustavujícího zasedání Evropského parlamentu, aniž mu lze v přesunu nějak zabránit.

Zatřetí a naposledy Soudní dvůr rozhodl, že imunita během cesty zaručená každému členovi Evropského parlamentu znamená, že musí být propuštěn z vazby, která na něj byla uvalena před vyhlášením jeho zvolení, aby mohl odcestovat na ustavující zasedání Evropského parlamentu a zúčastnit se jej. Pokud by tedy příslušný vnitrostátní soud považoval za nezbytné dotýčnou osobu ve vazbě ponechat, musel by bezodkladně požádat Evropský parlament, aby tuto osobu uvedenou imunitu na základě čl. 9 třetího pododstavce protokolu zbavil.